

Справа № 201/4939/18

Провадження № 2/201/1845/2018

Р І Ш Е Н Н Я

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

(заочне)

27 листопада 2018р. Жовтневий районний суд м. Дніпропетровська

у складі: головуючого - судді - Ткаченко Н.В.

за участю секретаря - Сидоренко І.С.

розглянувши в відкритому судовому засіданні в залі суду Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська у м. Дніпрі цивільну справу за позовом ОСОБА_1 до ОСОБА_2 про стягнення боргу за договором позики,

В С Т А Н О В И В:

10.05.2018р. ОСОБА_1 звернулася до Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська із позовом до ОСОБА_2 про стягнення боргу за договором позики (а.с. № 3 - 7).

Ухвалою судді Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська Ткаченко Н.В. від 13.06.2018р. позовну заяву прийнято до розгляду та призначено проведення підготовчого судового засідання (а.с. № 17).

В обґрунтування позовних вимог позивачка зазначила, що 20.06.2017р. уклала з ОСОБА_2 договір позики грошових коштів в сумі 332 800 грн. зі строком повернення до 25.12.2017р., про що відповідачем складена розписка.

Відповідач у визначеній умовами договору строк суму позики не повернув.

Враховуючи викладене, посилаючись на норми ст.ст. [526](#), [629](#), [1048](#), [1049](#) ЦК України, просила стягнути з відповідача суму позики у розмірі 332 800 грн., проценти за договором в сумі 22 188,19 грн., інфляційні витрати в сумі 11 781,12 грн., три проценти річних від суми позики в сумі 3 638,01 грн., інфляційні витрати на проценти в сумі 785,46 грн., три проценти річних від процентів в сумі 242,55 грн., а всього 371 435,33 грн.

Представник позивачки - ОСОБА_3 (діє на підставі довіреності від 22.11.2017р. - а.с. № 49) в судові засідання не з'явився, про дату місце та час розгляду справи був повідомлений належним чином. 27.11.2018р. надав суду заяву, в якій просив справу розглядати без його участі, зазначив, що позов підтримує у повному обсязі, проти винесення заочного рішення не заперечує (а.с. № 48).

Відповідач в підготовчє та судові засідання, які призначалися на 17.07.2018р., 04.10.2018р. та 27.11.2018р. не з'явилися. Про дату, місце і час розгляду справи були повідомлені належним чином за адресою, ВОМІ ГУ ДМС України в Дніпропетровській області (а.с.№ 16) і за адресою,

вказаною позивачкою у позові. Тричі до суду поверталися конверти з обох адрес з позначками «за закінченням терміну зберігання». З урахуванням положень п. 4 ч. 8 [ст. 128 ЦПК України](#), відповідач вважається таким, що належним чином повідомлений про дату та час слухання справи (а.с. № 30 - 35, 41 - 44).

Окрім того, судом на офіційному сайті «Судова влада України» було розміщене оголошення про виклик відповідача в судові засідання на 04.10.2018р. та 27.11.2018р. о 10 год. 00 хв., на яке відповідач також не відреагував (а.с. № 37, 45).

Таким чином, суд вважає за можливе на підставі ч. 4 ст. [223](#), ч. 2 ст. [247](#), ч.1 ст. [280 ЦПК України](#) ухвалити у справі заочне рішення суду в судовому засіданні за відсутності сторін та без фіксування процесу технічними засобами.

Підготовче засідання у справі відповідно до положень ст.[197](#), п.3 ч.2 ст. [200 ЦПК України](#) проведено 17.07.2018р. (а.с. № 27).

Суд, вивчивши матеріали справи, вважає, що позовні вимоги підлягають частковому задоволенню з наступних підстав.

Як встановлено судом, 20.06.2017р. ОСОБА_1 уклала з ОСОБА_2 договір позики грошових коштів в сумі 332 800 грн., зі строком повернення до 25.12.2017р., про що відповідачем (позичальником) складена розписка (а.с. № 11).

Оригінали розписки наданий позивачем і оглянутий судом (а.с. № 11, 50).

Відповідач у визначений умовами договору строк суму позики не повернув.

Приймаючи до уваги, що до теперішнього часу відповідач не виконав умов договорів позики і не повернув позивачу грошового боргу, порушене право позивачки підлягає захисту в судовому порядку шляхом стягнення зазначеної суми на користь позивача.

Відповідно до [ст. 526 ЦК України](#) зобов'язання має виконуватися належним чином відповідно до умов договору та вимог цього [Кодексу](#), інших актів цивільного законодавства, а за відсутності таких умов та вимог - відповідно до звичаїв ділового обороту або інших вимог, що звичайно ставляться.

Згідно [ст. 530 ЦК України](#), якщо у зобов'язанні встановлений строк його виконання, то воно підлягає виконанню у цей строк (термін).

Відповідно до ч.2 [ст.1047 ЦК України](#) на підтвердження укладення договору позики та його умов може бути представлена розписка позичальника або інший документ, який посвідчує передання йому позикодавцем визначеної грошової суми.

Згідно вимог ч. 1 [ст. 1049 ЦК України](#), позичальник зобов'язаний повернути позикодавцеві позику (грошові кошти у такій самій сумі або речі, визначені родовими ознаками, у такій самій кількості, такого самого роду та такої самої якості, що були передані йому позикодавцем) у строк та в порядку, що встановлені договором.

Так, в постанові Верховного Суду України від 02.07.2014р. у справі №6-79цс14 зазначено, що відповідно до норм ст.ст. [1046](#), [1047 ЦК України](#) договір позики (на відміну від договору кредиту) за своєю юридичною природою є реальною односторонньою, оплатною або безоплатною угодою, на підтвердження якої може бути надана розписка позичальника або інший письмовий документ, незалежно від його найменування, з якого дійсно вбачається як сам факт отримання в борг (тобто із зобов'язанням повернення) певної грошової суми, так і дати її отримання».

Відповідно до правової позиції Верховного Суду України, яка викладена у постанові Верховного Суду України від 18.09.2013р. № 6-63цс13, письмова форма договору позики внаслідок його реального характеру є доказом не лише факту укладання договору, але й факту передачі грошей.

Як видно з розписки, нею підтверджено факт отримання в борг (тобто із зобов'язанням повернення) певної грошової суми, дату її отримання (20.06.2017р. в сумі 332 800,00 грн.), що з урахуванням норм ст.ст. [1046](#), [1047 ЦК України](#) та вищенаведеної правової позиції Верховного Суду України від 02.07.2014р. у справі №6-79цс14, доводить факт отримання позивачем грошей у борг.

Враховуючи викладене, суд приходить до висновку, що з відповідача на користь позивачки підлягає стягненню сума боргу за договором позики від 20.06.2017р. в розмірі 332 800 грн.

За правилами [ст. 536 ЦК України](#) за користування чужими грошовими коштами боржник зобов'язаний сплачувати проценти, якщо інше не встановлено договором між фізичними особами.

Розмір процентів за користування чужими грошовими коштами встановлюється договором, законом або іншим актом цивільного законодавства.

Згідно із ч. 1 [ст. 1050 ЦК України](#) якщо позичальник своєчасно не повернув суму позики, він зобов'язаний сплатити грошову суму відповідно до [статті 625 цього Кодексу](#). Якщо позичальник своєчасно не повернув речі, визначені родовими ознаками, він зобов'язаний сплатити неустойку відповідно до [статей 549-552 ЦК України](#), яка нараховується від дня, коли речі мали бути повернуті, до дня їх фактичного повернення позикодавцеві, незалежно від сплати процентів, належних йому відповідно до [статті 1048 цього Кодексу](#).

Згідно з ч.1 [ст. 1048 ЦК України](#) позикодавець має право на одержання від позичальника процентів від суми позики, якщо інше не встановлено договором або законом. Розмір і порядок одержання процентів встановлюються договором. Якщо договором не встановлений розмір процентів, їх розмір визначається на рівні облікової ставки НБУ. У разі відсутності іншої домовленості сторін проценти виплачуються щомісяця до дня повернення позики.

Таким чином, наявні підстави для стягнення процентів за користування позикою на рівні облікової ставки НБУ у період дії договору позики з 20.06.2017р. і до 25.12.2017р.

Таким чином у разі неповернення позичальником суми позики своєчасно його борг у даному випадку складатиме: суму позики; проценти за позикою, якщо інше не встановлено договором або законом, нараховані відповідно до договору позики або облікової ставки НБУ за весь строк користування позиченими коштами.

Сума процентів, розрахована позивачкою за період з 20.06.2017р. і до 25.12.2017р. (189 днів) становить 22 188,19 грн.

Право позикодавця нараховувати передбачені договором проценти за позикою припиняється після спливу визначеного договором строку позики.

Після цього строку, права та інтереси позивачки забезпечені ч. 2 [ст. 625 ЦК України](#), яка регламентує наслідки прострочення виконання грошового зобов'язання.

Такий висновок узгоджується з висновком викладеним у постанові Великої Палати Верховного Суду від 28.03.2018р. у справі № 444/9519/12 (провадження № 14-10цс18), врахована Другою судовою палатою у Постанові Верховного Суду від 24.10.2018р. у справі № 296/12238/15-ц (провадження № 61-29294св18).

Відповідно до ч. 4 [ст. 263 ЦПК України](#) при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суд враховує висновки щодо застосування відповідних норм права, викладені в постановках Верховного Суду.

Відповідно до [ст. 625 ЦК України](#) боржник не звільняється від відповідальності за неможливість виконання ним грошового зобов'язання. Боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити йому суму боргу з урахуванням індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

Як вбачається з розрахунку, сума трьох відсотків за період з 26.12.2017р. по 07.05.2018р. становить 3 638,01 грн.

Як передбачено нормами [Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» від 03.07.1991р. № 1282-ХІІ](#), індекс інфляції (індекс споживчих цін) - це показник, що характеризує динаміку загального рівня цін на товари та послуги, які купує населення для невиробничого споживання, а ціни в Україні встановлюються в національній валюті - гривні. Офіційний індекс інфляції, що розраховується Державним комітетом статистики України, визначає рівень знецінення національної грошової одиниці України, тобто купівельної спроможності гривні.

З огляду на те, що відповідач прострочив виконання грошового зобов'язання, то позивачкою відповідно до вимог [ст. 625 ЦК України](#) були розраховані інфляційні витрати в сумі 11 781,12 грн. за період з січня 2018р. по березень 2018р.

Враховуючи викладене, суд приходять до висновку, що позовні вимоги в частині стягнення суми позики у розмірі 332 800 грн., % за договором в сумі 22 188,19 грн., трьох % річних від суми позики в сумі 3 638,01 грн. й інфляційних витрат в сумі 11 781,12 грн. підлягають задоволенню.

Водночас, не можуть бути задоволені вимоги про стягнення трьох процентів річних і суму інфляційних витрат, нарахованих на суму процентів у межах договору позики - 22 188,19 грн.

При розгляді цього питання, суд бере до уваги, що проценти, визначені ст.ст. [536](#), [1048](#), [1056-1](#), [1061 ЦК України](#), є платою за користування чужими грошовими коштами, яка, за відсутності іншої домовленості сторін, сплачується боржником за весь період користування грошовими коштами, у тому числі після настання терміну їх повернення. Поряд з цим за порушення виконання грошового зобов'язання на боржника покладається відповідальність відповідно до [ст. 625 ЦК України](#), яка полягає у приєднанні до невиконаного обов'язку нового додаткового обов'язку у вигляді відшкодування матеріальних втрат кредитора від знецінення грошових коштів внаслідок інфляційних процесів за весь час прострочення, а також сплати трьох процентів річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

Беручи до уваги різну правову природу процентів, передбачених статтями [536](#), [1048](#), [1056-1](#), [1061 ЦК України](#), і процентів, що стягуються відповідно до [ст. 625 ЦК України](#), а також відсутність у чинному законодавстві обмежень, одночасне стягнення процентів, передбачених [ст. 536 ЦК України](#) та іншими статтями, і відшкодування інфляційних збитків за весь час прострочення, а також сплата трьох процентів річних від простроченої суми, передбачених [ст. 625 ЦК України](#), є правомірним (за умов, що такі вимоги заявлені кредитором).

Ця позиція підтверджується практикою Верховного Суду України (постанова Верховного Суду України від 29.05.2013р. у справі № 6-39цс13), відповідно до якої правильним є стягнення з відповідача на користь позивачки процентів за банківськими вкладами за прострочений строк до дня фактичного повернення коштів вкладнику, а також трьох процентів річних і суми відповідно до індексу інфляції за несвоєчасне виконання грошового зобов'язання на підставі ч. 2 [ст.625 ЦК України](#).

Разом з тим, суд звертає увагу на те, що одночасне стягнення процентів, передбачених [ст. 536 ЦК України](#), виключає застосування [ст. 625 ЦК України](#) у тому випадку, коли [ст. 536 ЦК України](#) застосовується за прямою вказівкою законодавця як спеціальна міра відповідальності за порушення грошового зобов'язання.

Означена позиція викладена Верховним судом України у листі від 01.07.2014р. «Аналіз практики застосування ст. 625 Цивільного кодексу України в цивільному судочинстві».

Враховуючи вищевикладене, позов підлягає задоволенню частково і з відповідача ОСОБА_2 підлягає стягненню заборгованість за договором позики від 20.06.2017р. в загальній сумі 370 407 грн.32коп., з яких 332 800 грн. - основний борг, 22 188грн.19коп. - проценти від суми

позики, 11 781грн.12коп. - інфляційні втрати на позичені гроші, 3 638грн.01коп. - три відсотки річних.

Обговорюючи питання розподілу судових витрат відповідно до положень [ст. 141 ЦПК України](#), з урахуванням задоволення позовних вимог частково, суд вважає за можливе стягнути з відповідача на користь позивачки 3 704 грн.07коп. (370 407грн.32коп. х суму сплаченого позивачкою судового збору при подачі позову - 3 714 грн.35коп. : 371 435грн.33коп. = 3 704 грн.07коп.).

На підставі викладеного, керуючись ст.ст. [526](#), [625](#), [1047](#), [1048 ЦК України](#), Правовою позицією Верховного Суду України, яка викладена у постанові Верховного Суду України від 18.09.2013р. № 6-63цс13, постановах Верховного Суду від 28.03.2018р. у справі № 444/9519/12 (провадження № 14-10цс18), від 24.10.2018р. у справі № 296/12238/15-ц (провадження № 61-29294св18), ст. ст. [4](#), [10](#), [12](#), [13](#), [19](#), [76-81](#), [89](#), [128-131](#), [141](#), ч.4 ст. [223](#), ч.2 ст. [247](#), ст.ст. [259](#), [263-265](#), ч.1 ст. [280 ЦПК України](#), суд ,

ВИРІШИВ:

Позовні вимоги ОСОБА_1 до ОСОБА_2 про стягнення боргу за договором позики - задовольнити частково.

Стягнути з ОСОБА_2 на користь ОСОБА_1 грошові кошти за договором позики від 20.06.2017р. в розмірі 370 407 грн.32коп. (триста сімдесят тисяч чотириста сім грн. 32 коп.), з яких 332 800 грн. - основний борг, 22 188грн.19коп. - проценти від суми позики, 11 781грн.12коп. - інфляційні втрати на позичені гроші, 3 638грн.01коп. - три відсотки річних.

В задоволенні іншої частини позовних вимог - відмовити.

Стягнути з ОСОБА_2 на користь ОСОБА_1 судові витрати по сплаті судового збору у розмірі 3 704 грн. 07 коп.

Рішення суду відповідно до положень [ст. 289 ЦПК України](#) набирає законної сили, якщо протягом строків, встановлених цим кодексом, не подані заява про перегляд заочного рішення або апеляційна скарга, або якщо рішення залишено в силі за результатами апеляційного розгляду справи.

Заочне рішення може бути переглянуте судом, що його ухвалив, за письмовою заявою відповідача, поданою протягом тридцяти днів з дня проголошення заочного рішення.

Заочне рішення суду може бути оскаржено позивачем протягом тридцяти днів з дня його проголошення шляхом подачі апеляційної скарги безпосередньо до Дніпровського апеляційного суду.

Суддя

Н.В. Ткаченко